

Editorial

Předkládané číslo časopisu *Opuscula historiae artium* se od předešlých poněkud liší, respektive je obohaceno o jeden nový prvek. Pospolu se zde objevují dva příspěvky Dagmar Ždychové a Tomáše Murára, studentů Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Sama přítomnost studentských prací není nijak výjimečná, ani nová. Již dříve se na stránkách tohoto časopisu objevovaly studie vycházející z úspěšných diplomových prací, bakalářských i magisterských. Důvod publikování studií dvou zmíněných mladých kolegů je však v tomto případě specifitější. Souvisí totiž těsně s nově ustavenou vědeckou konferencí Paragone. Ta je definována jako soutěž studentů bakalářského či magisterského stupně, kteří na některém z domácích akademických pracovišť studují dějiny umění, či jiný úzce spřízněný obor. Svých charakterem se však jedná o regulérní konferenci, na níž vybraní studenti prezentují výsledky svých obhájených bakalářských nebo rozpracovaných magisterských prací. Za vznikem soutěže stojí olomoucká Katedra dějin umění a okolnosti jejího iniciování snad nejlépe naznačí její plný název: „Paragone: Soutěž o Cenu profesora Milana Tognera“. Jednou z motivací ustavení takového odborného studentského setkávání se stala právě připomínka osobnosti Milana Tognera, zakladatele novodobé Katedry dějin umění v Olomouci a nezapomenutelného pedagoga, stejně jako uznávaného historika umění. Jeho odchod na konci roku 2011 vytvořil mezi jeho kolegy a žáky prázdnotu, kterou mohou nejlépe zaplnovat vzpomínky.

Konference Paragone proto přirozeně vznikla péčí olomoucké katedry, ovšem nejen jako forma upomenutí na tuto jedinečnou osobnost, jako jistý druh *hommage*. Jedním z hlavních efektů této „soutěže“ je totiž zaměření na studenty a zejména možnost jejich seznamování a srovnávání, v důsledku posilující vazby mezi jednotlivými katedrami. To přitom rovněž upomíná na pozornost a náklonost, kterou profesor Milan Togner věnoval novým generacím historiků umění. Vedle vlastní odborné práce byl totiž úzký a často i velmi přátelský kontakt se studenty jednou z příznačných charakteristik jeho působení na olomoucké univerzitě. Konferenční setkávání Paragone tak vytvořilo v domácím prostředí zajímavý a nový model, který obohatil stávající specializovaná odborná setkávání, která se pořádají v rámci oboru dějin umění především na úrovni doktorandských konferencí, symposií a workshopů.

První ročník této konference se uskutečnil, jak jinak než v Olomouci, v roce 2014 a její pokračování bylo v dubnu 2015 zorganizováno na půdě Semináře dějin umění v Brně. Snad logicky s ohledem na skutečnost, že Milan Togner byl právě jeho absolventem. Oba ročníky byly bohatě a velmi zajímavě zastoupeny studenty olomoucké Katedry dějin umění, pražských institucí (Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Ústav dějin křesťanského umění Kato­lické teologické fakulty Univerzity Karlovy, Katedra teorie a dějin umění Vysoké školy uměleckoprůmyslové), Ústavu estetiky a dějin umění Jihočeské univerzity, Katedry teorie a dějin umění Fakulty umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Katedry dějin umění a kulturního dědictví Filozofické fakulty Ostravské univerzity a v neposlední řadě i zástupci Semináře dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Výsledkem prvního olomouckého ročníku bylo vedle hodnocení nejúspěšnějších (i když za úspěšné lze jistě považovat všechny zúčastněné) také publikování prací všech zúčastněných v elektronickém sborníku. Ten je, stejně jako další informace o konferenci Paragone k dispozici na stránce paragoneblog.wordpress.com, která vznikla péčí Semináře dějin umění a především zdejších doktorandů.

V uplynulém ročníku byl však stávající model poněkud obměněn. Nejen kvůli motivaci účastníků konference, ale i s vědomím hodnoty jejich příspěvků bylo avizováno, že ti nejúspěšnější (které vybírá porota složená ze zástupců všech ústavů) mohou nabídnout své studie právě do časopisu *Opuscula historiae artium*. Stalo se, a po řádném recenzním řízení lze s potěšením konstatovat, že studie Tomáše Murára „Memoria et monumentum: ‚Barokní princip‘ Vojtěcha Birnbau­ma a ‚Podstata monumentality‘ Antonína Engela“ a Dagmar Ždychové „Krychle versus trojúhelník: Karikatury kubismu ve Francii a Čechách (1911–1918)“ našly své zasloužené místo v tomto novém čísle. Věříme, že takový publikační výsledek snad nejlépe reprezentuje pozitivní efekt, který provází snad již etablovanou studentskou konferencí Paragone. Budoucnost vyjeví, do jaké míry se její provázanost s naším časopisem ukáže být trvalá a inspirující. S radostí budeme prostor pro takové vzájemné obohacení a prezentaci poskytovat.

Ondřej Jakubec

Editorial

This issue of *Opuscula historiae artium* is slightly different from previous ones and more to the point is enriched by one new feature. Two articles here are by students from the Institute of Art History at Charles University's Faculty of Arts, one by Dagmar Ždychová and the other by Tomáš Murár. The inclusion of student work is not in itself exceptional or anything new. There have been articles in past issues that were based on successful student undergraduate and graduate theses. But the articles by the two students named above are published here for a more specific reason. These two articles are connected to a new academic conference that has been established called Paragone. The is open to students enrolled on a bachelor or master's programme of study in art history or a related field at an academic institution in the Czech Republic and it is essentially a competition where selected students present the results of the work they defended as their bachelor or master's thesis. The competition was initiated by the Department of Art History in Olomouc and the circumstances that gave rise to it are perhaps best captured by its full name: 'Paragone: The Competition for the Professor Milan Togner Prize'. One of the motives for establishing this kind of student gathering was to commemorate Milan Togner, the founder of the modern-day Department of Art History in Olomouc and both an unforgettable teacher and a respected art historian. When he passed away in late 2011 he left behind a vacuum that his colleagues and students can at best fill with memories.

It is therefore natural that the Department of Art History in Olomouc is behind the development of Paragone, which represents not just a way of remembering the unique figure of Milan Togner but is also a kind of *hommage*. One of the main effects of this 'competition' has been its focus on students and in particular on opportunities to come together and compare work, which ultimately serves to strengthen ties between departments. At the same time this serves as a reminder of the attention and support that Professor Milan Togner devoted to emerging new generations of art historians. In addition to his work as a scholar, one of the characteristics that distinguished him while he was at the University of Olomouc was the close and friendly contacts he maintained with students. The Paragone conference represents a new and interesting model of collaboration on the domestic scene that is an enriching addition to the other meetings that exist in the field of art history and are organised primarily as conferences, symposia, and workshops at the doctoral level.

The first year of this conference took place, naturally, in Olomouc in 2014. In April 2015 the second one was organised in Brno by the Department of Art History there, a logical location given that Milan Togner graduated from that department. Both years of the event saw a diverse and interesting array of students participants from the Department of Art History in Olomouc, from institutions in Prague (the Institute of Art History at the Faculty of Arts of Charles University, the Institute of the History of Christian Art at the Catholic Theological Faculty of Charles University, the Department of Art Theory and History at the Academy of Arts, Architecture and Design), the Institute of Aesthetics and Art History at the University of South Bohemia, the Department of Art Theory and History at the Faculty of Arts and Design UJEP in Ústí nad Labem, the Department of Art History and Cultural Heritage in Ostrava, and, naturally, representatives of the department in Brno. The outcome of the first year of the event in Olomouc was not just that the best work was given recognition (though the work of everyone who participated can be considered a success) but also that the work of the participants was published as a form of digital anthology. That publication, like other information about the conference, is available on the conference's website (paragoneblog.wordpress.com), set up by the Department of Art History, Masaryk University, and primarily by its doctoral students.

In the past year the existing model has been slightly altered. It was announced that the most successful conference papers (selected by a jury made up of representatives from all the art history institutions) will be able to publish their work in *Opuscula historiae artium*, not just as a motivation for the conference participants, but also out of an awareness of the value of the students' work. After a regular peer review the journal is pleased to confirm that Tomáš Murár's 'Memoria et monumentum: Vojtěch Birnbaum's "Baroque Principle" and Antonín Engel's "Essence of Monumentality"' and Dagmar Ždychová's 'Cube versus Triangle: Caricatures of Cubism in France and the Czech Lands (1911–1918)' have been given the place they deserve in this new issue. We are confident that this published outcome best represents the positive effect that the new established Paragone conference will have. The future will show to what extent the association between the student conference and our journal proves to be lasting and inspiring. It will be our pleasure to provide the space for this kind of mutual enrichment and presentation of work.

Ondřej Jakubec